

Programma van Eisen versie 1.4 definitief

Locatie	Castricum, Geesterduinweg		
Projectnaam	Castricum Kulturhuis		
Plaats binnen archeologisch proces			
X IVO – Proefsleuven (IVO-P)			
o IVO – Overig (IVO-O)			
o Opgraven			
X Archeologische begeleiding van de sloop van een schoolgebouw (AB)			
o Archeologische begeleiding met beperkte verstoring (AB-bv)			
Opsteller	Naam, adres, telefoon, e-mail	datum	paraaf
Auteur	Drs. K.C.J. van Straten Diachron UvA bv. Turfdraagsterpad 9 1012 XT Amsterdam 020-525 5095 kvanstraten@diachron.nl	30-08-2013	
Senior KNA-archeoloog	Drs. K.C.J. van Straten	30-08-2013	
Senior KNA-archeoloog (controle/goedkeuring)	Dr. M.F.P. Dijkstra Diachron UvA bv. mdijkstra@diachron.nl	30-08-2013	
Opdrachtgever	Naam, adres, telefoon, e-mail	datum	paraaf
	Dhr. R. Groen Planontwikkelaar Biesterbos bv. Rijksweg 100 1906 BK Limmen 072-502 4080 r.groen@biesterbos.nl	xx-xx-2013	
Goedkeuring bevoegde overheid			
	Naam, adres, telefoon, e-mail	datum	paraaf
x Gemeente	Gemeente Castricum	xx-xx-2013	
o Provincie	Dhr. H. Venema		
o Rijk	Raadhuisplein1		
o Overig	1902 CA Castricum 0251-661326 Archeologisch adviseur van de gemeente Dhr. B. Goudswaard boudewijngoudswaard@castricum.nl		

INHOUDSOPGAVE

HOOFDSTUK 1 ADMINISTRATIEVE GEGEVENS ONDERZOEKSGBIED	4
HOOFDSTUK 2 AANLEIDING EN MOTIVERING VAN HET ONDERZOEK	5
2.1 Aanleiding en motivering	5
HOOFDSTUK 3 EERDER UITGEVOERD ONDERZOEK	6
HOOFDSTUK 4 ARCHEOLOGISCHE VERWACHTING	7
4.1 Regionale archeologische en cultuurlandschappelijke context	7
4.2 Aard en ouderdom van de vindplaats(en)	7
4.3 Begrenzing en oppervlakte van de vindplaats(en)	7
4.4 Structuren en sporen	8
4.5 Anorganische artefacten	8
4.6 Organische artefacten	8
4.7 Archeozoologische en botanische resten	8
4.8 Archeologische stratigrafie en diepte van vondstlagen	8
4.9 Gaafheid en conservering	8
HOOFDSTUK 5 DOELSTELLING EN VRAAGSTELLING	9
5.1 Doelstelling	9
5.2 Relatie met NOaA en/of andere onderzoekskaders	9
5.3 Onderzoeksvragen	9
HOOFDSTUK 6 METHODEN EN TECHNIEKEN	11
6.1 Methoden en technieken	11
6.2 Strategie	11
6.3 Structuren en grondsporen	12
6.4 Aardwetenschappelijk onderzoek	12
6.5 Anorganische artefacten	12
6.6 Organische artefacten	13
6.7 Archeozoologische en -botanische resten	13
6.8 Overige resten	13
6.9 Dateringstechnieken	13
6.10 Beperkingen	13
HOOFDSTUK 7 UITWERKING EN CONSERVERING	14
7.1 Structuren, grondsporen, vondstspredingen	14
7.2 Analyse aardwetenschappelijke gegevens	14
7.3 Anorganische artefacten	14
7.4 Organische artefacten	14
7.5 Archeozoologische en -botanische resten	14
7.6 Beeldrapportage	15
7.7 Selectie materiaal	15
7.8 Conservering materiaal	15
HOOFDSTUK 8 DEPONERING	16
8.1 Eisen betreffende depot	16
8.2 Te leveren product	16
HOOFDSTUK 9 RANDVOORWAARDEN EN AANVULLENDE EISEN	18
9.1 Personele randvoorwaarden	18
9.2 Overlegmomenten	18
9.3 Kwaliteitsbewaking, toezicht, overleg en evaluatie	18
9.4 Overige randvoorwaarden en aanvullende eisen	18
HOOFDSTUK 10 WIJZIGINGEN TEN OPZICHTE VAN HET VASTGESTELDE PVE	20
10.1 Wijzigingen tijdens het veldwerk	20
10.2 Belangrijke wijzigingen	20
10.3 Procedure van wijziging na de evaluatiefase van het veldwerk	20
10.4 Procedure van wijziging tijdens uitwerking en conservering	20

LITERATUUR EN BIJLAGEN.....	21
Literatuur	21
Figuren	22
Bijlage 1 Procesbeschrijving deponering van archeologisch vondstmateriaal	24

HOOFDSTUK 1 ADMINISTRATIEVE GEGEVENS ONDERZOEKSGBIED

Projectnaam	Castricum Kultuurhuis
Provincie	Noord-Holland
Gemeente	Castricum
Plaats	Castricum
Toponiem	Kultuurhuis
Kaartbladnummer	19C
x,y-coördinaten	106.680 / 507.345 106.775/ 507.260 106.870 / 507.400 106.738/ 507.425
CMA/AMK-status	geen
Archis-monumentnummer	geen
Archis-waarnemingsnummer	Geen waarnemingen in het plangebied
Oppervlakte plangebied	Ca. 16.000 m2
Oppervlakte onderzoeksgebied	Ca. 11.500 m2 (plangebied minus het te behouden gebouw)
Huidig grondgebruik	Bebouwing, parkeerplaats, plantenperken

HOOFDSTUK 2 AANLEIDING EN MOTIVERING VAN HET ONDERZOEK

2.1 Aanleiding en motivering

In Castricum ontwikkelt Biesterbos b.v. een Kultuurhuis in combinatie met woningen. Het plan is gebaseerd op een Scandinavisch concept (Kulturhus) waarbij maatschappelijke, culturele en welzijnsvoorzieningen op één locatie gecombineerd worden. Op ca. 16.000 m² wordt een groot aantal maatschappelijke, (para)medische en culturele organisaties gehuisvest met daarbij de bijbehorende voorzieningen.

In het huidige plan zullen de reeds bestaande opstallen van de Stichting Geesterhage gerenoveerd en uitgebreid met een direct aansluitend nieuwbouwdeel. Daarnaast zullen in de rest van het plangebied 14 nieuwe grondgebonden woningen en appartementen worden gerealiseerd.

Op de locatie aan de Geesterduinweg zullen in de toekomst naast De Bibliotheek, Viva! Zorggroep en Stichting Nieuw Geesterhage o.a. ook Toonbeeld (stichting voor kunstzinnige vorming), Stichting Welzijn Castricum, Socius maatschappelijke dienstenverlening, Radio Castricum en diverse andere maatschappelijke en culturele partijen een plek vinden.

Om deze zaken te kunnen realiseren zal de school die zich momenteel in de noordoosten van het plangebied bevindt worden gesloopt (opp. school ca. 1000 m²). Ook zullen bomen, die onder andere in de huidige plantenperken staan, gerooid moeten worden.

Deze ingrepen zullen archeologische resten die mogelijk in het gebied aanwezig zijn verstoren op die plaatsen waar de grond geroerd gaat worden. Archeologische resten die in de niet geroerde delen over blijven zullen zo versnipperd raken dat deze naderhand niet meer in samenhang zijn te onderzoeken. Zij verliezen zo hun archeologische waarde en dienen daarom in één keer te worden onderzocht. Om te onderzoeken of er waardevolle archeologische vindplaatsen in het plangebied aanwezig zijn dient er voor aanvang van de bodemverstorende ingrepen een Inventariserend Veldonderzoek doormiddel van Proefsleuven (IVO-P) uitgevoerd worden. Tevens dient om deze reden de sloop van de school archeologisch te worden begeleid.

HOOFDSTUK 3 EERDER UITGEVOERD ONDERZOEK

Soort onderzoek	Bureauonderzoek en Programma van Eisen
Uitvoerder	AAC-Projectenbureau
Uitvoeringsperiode	April 2008
Rapportage	Nyst, C.L., 2008: Programma van Eisen voor archeologisch onderzoek in het plangebied Kultuurhuis te Castricum, gemeente Castricum (Noord-Holland), AACnotitie 62, Amsterdam.
Vondsten/documentatie	Diachron UvA bv., Amsterdam.

HOOFDSTUK 4 ARCHEOLOGISCHE VERWACHTING

4.1 Regionale archeologische en cultuurlandschappelijke context

Het plangebied Castricum Kultuurhuis ligt in het mondingsgebied van het voormalige Oer-IJ estuarium.¹ Het Oer-IJ is een oude zijtak van de Rijn die westelijk van Castricum in zee uitmondde. Omstreeks 100 na Chr. is de monding van het Oer-IJ dichtgeslibt², er was er geen opening meer naar zee. Dit is onder meer het gevolg van de uitbreiding van de strandwallen en duinen in noordelijke richting. Tijdens deze verlanding is de monding een waddengebied met kwelder en schorren, waar later duinen op zijn gestoven.

De archeologische vondsten laten zien dat het gebied al sinds de Late IJzertijd is bewoond geweest op de hoge delen.³ Veel van deze vindplaatsen lopen door tot in de Romeinse tijd.

Zoals op veel plaatsen in Nederland lijkt er een bewoningshiaat te zijn tussen de Laat Romeinse tijd en de Merovingische tijd. Vanaf de Merovingische tijd zijn er weer aanwijzingen voor bewoning in het gebied. Castricum zelf heeft zich vermoedelijk ontwikkeld rondom de oude Sint Pancratius kerk. De oudste nog zichtbare fase in deze kerk dateert uit de twaalfde eeuw. Verwacht wordt dat in de ondergrond resten van begravingen, maar mogelijk ook (houten) voorgangers van latere kerkgebouwen aanwezig zijn.⁴ De oudste vondsten uit de directe omgeving dateren uit de negende eeuw. Het plangebied ligt aan de toegangsweg naar dit oude centrum.

Het is echter onbekend of het plangebied al voor de 20^e eeuw bewoond is geweest. Het minuutplan uit 1821, de Grote Historische Provincie Atlas 1849-1859 en de Bonnenkaart uit 1900 laten in ieder geval geen bewoning hier zien. Het plangebied ligt op deze kaarten al wel langs de weg van Haarlem naar Alkmaar, die tevens trambaan was.

4.2 Aard en ouderdom van de vindplaats(en)

In het bureauonderzoek dat voor dit gebied is uitgevoerd is per periode een gespecificeerde verwachting opgesteld⁵:

- *Steentijd, Bronstijd en Vroege-IJzertijd*

In deze perioden was het plangebied open zee, er zullen dan ook geen resten van bewoning worden aangetroffen uit die perioden. Wel bestaat een kleine kans op water gerelateerde vondsten.

- *Late-IJzertijd – Romeinse tijd*

De verwachting is hoog. Uit deze periode (Late-IJzertijd/Vroeg-Romeinse tijd) zijn allerlei sporen en vondsten in de omgeving aangetroffen. Het kwelderlandschap –en dan met name de hoge delen zoals ter hoogte van het plangebied- waren bewoonbaar.

- *Vroege-Middeleeuwen*

De verwachting is hoog. Binnen 1 km zijn op twee plaatsen nederzittingsresten uit deze periode gemeld.

- *Late-Middeleeuwen en Nieuwe tijd*

De verwachting is hoog, omdat het terrein aan de toegangsweg naar het historische centrum van Castricum ligt, dat slechts 1 km van het plangebied verwijderd is.

4.3 Begrenzing en oppervlakte van de vindplaats(en)

In het plangebied is tot op heden nog geen vindplaats aangetroffen. Ook in directe omgeving is geen vindplaats aangetroffen die mogelijk doorloopt in het plangebied.

¹ Op de waarden en verwachtingen kaart van Castricum ligt het plangebied in de verwachtingszone 5: het Oer-IJ estuarium (Alkema/ Heeringen/ Klerks 2011, kaartbijlage 16).

² Volgens het proefschrift van Kok (2008) was de opening gereduceerd tot een rivier van circa 1,5 m breed die in verbinding stond met het kweldergebied achter de verder dichtgeslibde monding.

³ Voor een overzicht van alle ARCHIS-waarnemingen zie hoofdstuk 4 Nyst 2008. In de afgelopen jaren is hier alleen waarneming 416632 bijgekomen. Deze waarneming maakt melding van vondsten uit de Late-IJzertijd/ Romeinse tijd, de Late Middeleeuwen en Nieuwe tijd.

⁴ AMK-terrein 1884.

⁵ Nyst 2008, 12.

4.4 Structuren en sporen

In het plangebied kunnen sporen en structuren worden verwacht vanaf de IJzertijd tot en met de Nieuwe tijd. Hierbij valt te denken aan nederzettingssporen, maar ook sporen die te maken hebben met akkerbouw kunnen worden verwacht. Bovendien kan de aanwezigheid van een grafveld niet worden uitgesloten.

4.5 Anorganische artefacten

In het plangebied kunnen vondsten van aardewerk, glas, metaal en steen worden verwacht. De conservering van metaal zal boven het grondwatervniveau slecht zijn.⁶

4.6 Organische artefacten

De bodem van het plangebied bestaat uit zand, wat de conservering van organisch materiaal niet ten goede komt. Zo zal de kwaliteit van organische artefacten matig tot slecht zijn. Alleen in diepere sporen, onder grondwatervniveau, zal dit type artefact goed zijn bewaard.

4.7 Archeozoölogische en botanische resten

Door de zandige bodem zullen ook archeozoölogische resten slecht en onverbrande botanische resten nauwelijks zijn bewaard. Wederom valt alleen in de diepere sporen, onder grondwatervniveau, een goede conservering van deze resten te verwachten.

4.8 Archeologische stratigrafie en diepte van vondstlagen

Het sporenniveau kan direct onder de bouwvoor tot ongeveer 1,5 m –mv worden verwacht. Het is mogelijk dat er een tweede vlak aanwezig is dat van de eerste wordt gescheiden door een laag stuifzand. Het plangebied hoeft niet dieper onderzocht te worden dan de maximale verstoringsdiepte (momenteel nog onbekend) plus een marge van 25 cm. De verwachting is echter dat dieper dan 2 m geen archeologisch interessante lagen zullen worden aangetroffen. Gezien de mogelijke diepte ligging van de archeologische lagen (tot 2 m – mv) is het noodzakelijk om ter plaatse van de geplande proefsleuf het grondwater doormiddel van bronnering te onttrekken.

4.9 Gaafheid en conservering

Verwacht wordt dat de archeologische sporen op plaatsen waar geen bebouwing heeft gestaan en geen kabels en leidingen aanwezig zijn goed bewaard zijn gebleven. De aanlegdiepte van de te slopen school is 0,95 m onder maaiveld. Op deze plek zullen zodoende de sporen tot deze diepte zijn verstoord.

⁶ Tijdens het bodemonderzoek in 2008 (Geschiere) bleek dat het grondwatervniveau zich destijds op 1,20 m onder maaiveld bevond.

HOOFDSTUK 5 DOELSTELLING EN VRAAGSTELLING

5.1 Doelstelling

Doelstelling van het onderzoek is het toetsen van de gespecificeerde verwachting voor het plangebied. Dit zal worden gedaan doormiddel van een Inventariserend Veldonderzoek Proefsleuven (IVO-P). Hierbij dient te worden vastgesteld of er in het plangebied vindplaatsen aanwezig zijn. Indien dit het geval is moet de inhoudelijke en fysieke kwaliteit (aard, datering, omvang, gaafheid, conservering) van de vindplaats worden bepaald. Tevens dienen de archeologisch relevante kenmerken en kwaliteiten van de ondergrond te worden vastgesteld. Om te voorkomen dat eventueel aanwezige archeologisch vindplaatsen verder beschadigd raken dient tevens de geplande sloop van de school beneden maaiveld archeologisch te worden begeleid.

5.2 Relatie met NOaA en/of andere onderzoekskaders

Het IVO biedt de gelegenheid om onderzoek te doen naar de ontwikkeling en de morfogenese van de monding van het Oer-IJ en de verlanding daarvan. Tevens zijn vragen met betrekking tot overstuiving, wateroverlast en verzilting voor de archeologie van belang. Het onderzoek levert dan ook een bijdrage aan het inzicht in de landschapontwikkeling en de terreinkeuze van de bewoners in de loop van de tijd.

De resultaten behoren te worden ingepast in het onderzoek naar het Oer-IJ estuarium van het AAC en vergeleken met de stand van kennis zoals omschreven in de Nederlandse Onderzoeksagenda Archeologie (NOaA) hoofdstukken 14, 15 en 16.

5.3 Onderzoeksvragen

Het onderzoek zal in eerste instantie gericht zijn op de vraag wat de aard, omvang en datering is van eventueel aanwezige archeologische sporen en vondsten. Hiertoe dienen de onderstaande vragen onder het kopje A Archeologische monumentenzorg te worden beantwoord en een waardestelling conform KNA specificatie VSo6 Waarden te worden opgesteld.

Daarnaast heeft de onderzoeksgroep Landscape and Heritage van het AAC/ Projectenbureau aanvullende vragen geformuleerd voor het strandwallen- en kustgebied die hieronder thematisch zijn verdeeld. Deze vragen gelden meer als achterliggend kader en zullen in eventueel vervolgonderzoek aan relevantie winnen. Het voorliggende onderzoek dient in eerste instantie tot een waardering van het plangebied te komen.

A Archeologische monumentenzorg

- A1 Wat is de ouderdom, gaafheid, conservering en complexiteit van de aangetroffen, archeologische resten?
- A2 Komen de aangetroffen archeologische waarden in aanmerking voor behoud of voor verder onderzoek?
- A3 Komen de resultaten van het onderzoek overeen met de verwachtingen voor het gebied? Zo niet, hoe is dat te verklaren?
- A4 Geeft het onderzoek aanleiding om de verwachting voor de directe omgeving aan te passen?

B Natuurlijk landschap

- B1 Wat is de landschappelijke ontwikkeling van het onderzoeksgebied door de tijd?
 - Het onderzoeksterrein lag in de monding van het Oer-IJ estuarium. Vanaf wanneer is de strandwal bewoonbaar?
 - Wat is de dynamiek van het landschap?
 - Wat is de invloed van de zee?
 - Zijn natuurlijke depressies of laagtes in de kwelder aanwezig?
- B2 Welk beeld geeft het onderzoek van de natuurlijke vegetatie?
 - Wat zegt dit over de aanwezigheid of invloed van de mens?
 - Wat is het verschil tussen de verschillende landschappelijke eenheden?

B3 Wat is de ruimtelijke relatie tussen sporen en sporenclusters en de natuurlijke omgeving door de tijd?

C Cultuurlandschap

C1 Wat is de diachrone en synchrone ontwikkeling van het cultuurlandschap?

- Welke sporen komen in welke delen van het landschap voor?
- Welke activiteiten werden in welk deel van het landschap uitgevoerd?
- Welke delen van het landschap werden niet, intensief of extensief gebruikt?

C2 Is de eventuele afwezigheid van archeologische waarnemingen per periode te verklaren door specifieke natuurlijke omstandigheden in het verleden; door conserveringsomstandigheden (ontkalking) en/of door (recente) verstoringen?

C3 Hoe zien de huisplattegronden eruit?

C4 Wat is de relatie van eventuele sporen van bewoning en gebruik met vindplaatsen in de directe omgeving?

C5 Zijn er aanwijzingen voor activiteiten in relatie tot een bestaanseconomie, zoals akkerbouw of veeteelt?

- Is sprake van een gemengd bedrijf?

C6 Zijn er aanwijzingen voor de aanwijzingen van wegen en paden?

- Heeft de huidige en historische infrastructuur prehistorische en/of middeleeuwse voorgangers?

C7 Zijn er aanwijzingen voor rituele of funeraire praktijken?

- Komen de locaties van offerplaatsen overeen met het verwachtingsmodel van Kok?

C8 Sluiten de resultaten aan bij bestaande modellen van het strandwallengebied?

- Welke verschillen en overeenkomsten bestaan met de modellen die bestaan voor het pleistoceen?
- Zijn op basis van de resultaten nieuwe modellen te formuleren?

HOOFDSTUK 6 METHODEN EN TECHNIEKEN

Zowel voor het veldwerk als de analyse en rapportage geldt dat de werkzaamheden in overeenstemming met de vigerende versie van de Kwaliteitsnorm voor de Nederlandse Archeologie (KNA, versie 3.2⁷) dienen te worden verricht.

6.1 Methoden en technieken

Het onderzoek is tweeledig. Enerzijds zal de sloop van de bestaande bebouwing worden begeleid. Anderzijds zal één sleuf worden gegraven.

Voor de archeologische werkzaamheden wordt een Plan van Aanpak opgesteld conform de richtlijnen van de KNA (protocol 4003, VSO1).

De begeleiding van de sloop is er op gericht om te voorkomen dat er nog intacte archeologische resten onder de bebouwing worden verstoord door de sloop. Om deze reden hoeft alleen de sloop van de ondergrondse delen te worden begeleid.

Met de aanleg van de proefsleuf dwars over het terrein dient genoeg informatie te worden verzameld om de onderzoeksvragen uit paragraaf 5.3 te kunnen beantwoorden.

Het onderzoeksgebied (het plangebied minus het pand dat behouden blijft) beslaat ca. 11.500 m². Het te slopen schoolgebouw heeft een oppervlak van ca. 1100 m². De aan te leggen proefsleuf een oppervlak van 400 m². De proefsleuf en begeleiding samen beslaan daarmee 13 % van het onderzoeksgebied.

6.2 Strategie

De proefsleuf

De proefsleuf is 100 bij 4 meter en licht noordwest-zuidoost, parallel aan de oostgrens van het onderzoeksgebied. Voor het onderzoeken van de proefsleuf gelden de volgende eisen:

- Het eerste sporenniveau kan direct onder de bouwvoor tot ongeveer 1,5 m –mv worden verwacht. Na het verwijderen van de bouwvoor wordt de werkput laagsgewijs tot het sporenvlak verdiept. Het is mogelijk dat er een tweede vlak aanwezig is dat van de eerste wordt gescheiden door een laag stuifzand. Om dit te checken dient een controle valk te worden aangelegd. Dieper dan -2 m –mv worden geen archeologisch lagen meer verwacht;
- De sleuven worden niet dieper aangelegd dan de maximale verstoring (momenteel nog onbekend), plus een marge van 25 cm. De verwachting is echter dat dieper dan 2 m geen sporen in het strandwalzand zullen worden aangetroffen;
- De proefsleuven worden, zover muurresten, funderingen en mogelijke begravingen het toelaten, machinaal aangelegd door een graafmachinist met ervaring in archeologische werkzaamheden. De lepel/bak van de graafmachine is 2 m breed;
- De aanleg gebeurt laagsgewijs en tot het hoogste niveau waarop archeologische sporen zich aftekenen. Tijdens de aanleg dient altijd minimaal een Senior-KNA-archeoloog aanwezig te zijn;
- Bij de aanleg worden de vondsten verzameld per vak van 5 x 4 m en zo veel mogelijk naar stratigrafische eenheid. Bijzondere vondsten worden individueel ingemeten (X, Y en Z waarden);
- Het vlak en de vulling van gecoupeerde sporen moet met een professionele metaaldetector en door een ervaren gebruiker worden onderzocht. Ook de stort wordt zo veel mogelijk met de detector afgezocht;
- Alle sporen moeten handmatig worden opgeschaafd, alvorens deze worden ingekrast en getekend;
- Muurresten en funderingen worden niet uitgegraven, maar wel vrijgelegd opdat baksteenmaten kunnen worden gedocumenteerd en het mogelijk is om foto's te maken;
- Het vlak wordt getekend op minimaal schaal 1:50, ook indien dit geen sporen bevat. De tekening dient minimaal 4 RD coördinaten te vermelden waarmee deze worden gegeorefereerd. Indien er

⁷ Denk hierbij ook aan de verschillende wijzigingsbladen die in 2011 en 2012 zijn toegevoegd.

- met een RTS wordt getekend dient dit direct in RD-coördinaten te gebeuren. Ook dient er ten alle tijden een uitdraai van de digitale tekening in het veld aanwezig te zijn;
- Alle lagen en sporen worden beschreven en genummerd;
- Van het vlak, het profiel, de sporen en structuren zullen foto's (de foto's moeten scherp zijn en met goede kwaliteit op A4- formaat afgedrukt kunnen worden; minimaal 300 dpi). Voor alle opnames worden fotoborden gebruikt. De documentatie gebeurt volgens de richtlijnen van de KNA;
- Van zowel het vlak als het maaiveld dient om de drie meter een hoogtemaat te worden genomen;
- De bouwstenen van de administratie moeten conform de KNA zijn.

De archeologische begeleiding van de sloop

Indien het IVO kan plaatsvinden voor de sloop van de school dan wordt aan de hand van de resultaten van het IVO bekeken of archeologische begeleiding van de sloopwerkzaamheden noodzakelijk is. Indien de resultaten dit rechtvaardigen of de sloop wordt uitgevoerd voor het IVO heeft kunnen plaatsvinden dan dienen alle sloopwerkzaamheden onder maaiveld archeologische begeleid te worden conform het KNA protocol Archeologische Begeleiding (protocol 4007). Uitgangspunt is dat de archeologische waarden niet of minimaal verstoord worden. Het schoolgebouw waarvan de sloop begeleid moet worden is ca. 1000 m².

Het documenteren en behandelen van blootgelegde sporen en vondsten bij de begeleiding verloopt gelijk aan die bij het IVO-P, zoals hieronder beschreven.

6.3 Structuren en grondsporen

- Sporen worden gedocumenteerd en worden selectief gecoupeerd waarbij de inhoud wordt geborgen. Deze selectie gebeurt dusdanig dat een duidelijk overzicht van de aard, datering en inhoudelijke en fysieke kwaliteit van de archeologische resten ontstaat;
- Van muren wordt de 10-lagen maat genoteerd, het metselverband, het voegmateriaal, de hoekoplossingen en de maten van minimaal 5 bakstenen;
- Eventueel constructiehout van beschoeiingen, drenkkuilen, etc. wordt in het veld beschreven door een houtspecialist en getekend en gefotografeerd. Tevens wordt van iedere vondst een dendromonster genomen. Indien houten artefacten worden aangetroffen dan worden deze nog dezelfde week naar een houtspecialist gebracht voor onderzoek;
- Bij het aantreffen van grote gesloten vondstcomplexen zoals (akker)lagen en vullingen van paalkuilen worden deze in het veld beoordeeld op geschiktheid voor onderzoek naar macroresten als (verbrande) plantenzaden en botmateriaal. Deze sporen dienen echter alleen verstoord/bemonsterd te worden om de onderzoeksvragen te kunnen beantwoorden, bijvoorbeeld om tot een datering van de vindplaats te komen. Verder dienen sporen en/of structuren zoveel mogelijk intact te blijven tot de eventuele opgraving.
- Bij het aantreffen van beer-, waterputten en (afval)kuilen tijdens het proefsleufonderzoek dienen deze *in situ* behouden te blijven. Indien mogelijk dient doormiddel van een boring de diepte van deze sporen te worden bepaald.

6.4 Aardwetenschappelijk onderzoek

- Van de gehele sleuf wordt het profiel van een lange zijde gedocumenteerd en lithologisch en lithogenetisch beschreven door een fysisch geograaf. Het onderzoek van het profiel moet er op gericht zijn de onderzoeksvragen met betrekking tot het landschap te kunnen beantwoorden;
- Indien er voor het beantwoorden van de onderzoeksvragen dateringsonderzoek noodzakelijk is moeten de hiervoor geschikte lagen worden bemonsterd. Dit gebeurt in overleg met het bevoegd gezag.

6.5 Anorganische artefacten

- Bij aanleg van het vlak wordt gebruik gemaakt van een metaaldetector voor het opsporen van metalen voorwerpen. Ook de stort wordt zo veel mogelijk met de detector afgezocht;

- Bij aanleg van het vlak wordt vondstmateriaal per stratigrafische eenheid in vakken van 5 x 4 m of per spoor(vulling) verzameld;
- Bij het couperen worden vondsten per spoorvulling verzameld;
- Uit de profielen wordt vondstmateriaal verzameld per stratigrafische eenheid;
- Bij gesloten vondstcomplexen worden stratigrafisch alle vondsten verzameld die bijdragen aan het beantwoorden van de vragen;
- Bijzondere artefacten (zoals bv. urnen) worden zoveel mogelijk als blok geborgen. Indien er dusdanig bijzondere artefacten worden aangetroffen dat men redelijkerwijs kan vermoeden dat ze niet zonder meer geborgen kunnen worden, dient overleg plaats te vinden met een specialist. Bovendien dient het bevoegd gezag, de opdrachtgever en het depot hiervan op de hoogte te worden gesteld.

6.6 Organische artefacten

- Organische artefacten dienen te worden gedocumenteerd en geborgen volgens de KNA leidraad Eerste Hulp bij Kwetsbaar Vondstmateriaal. Het materiaal wordt diezelfde week nog overgebracht naar een specialist. Het bevoegd gezag en de opdrachtgever worden hierin gekend;
- Indien de artefacten niet zonder beschadiging geborgen kunnen worden dient er een specialist te komen in het veld te komen beschrijven;
- Bij het aantreffen van menselijke resten wordt het bevoegd gezag en de opdrachtgever direct op de hoogte gebracht.

6.7 Archeozoölogische en -botanische resten

- Omdat bot waarschijnlijk slecht is geconserveerd dient al veel bot in het veld te worden gedetermineerd voordat het in de vondstzakjes uiteenvalt tot indetermineerbare fragmenten in fragmentatieklasse 1;
- Sporen waarvan wordt vermoed dat hierin bot en/of zaden aanwezig zijn worden per laag bemonsterd met 5 liter grond;
- Van veenlagen en begraven bodemhorizonten dienen monsters voor palynologisch onderzoek te worden genomen.

6.8 Overige resten

- Indien er bijzondere vondsten of sporen gevonden worden die niet in dit PvE zijn beschreven wordt direct contact opgenomen met het bevoegd gezag en het depot.

6.9 Dateringstechnieken

- Waar mogelijk en noodzakelijk voor het beantwoorden van de onderzoeksvragen worden monsters genomen voor C14, dendrologische of OSL dateringen.

6.10 Beperkingen

- In de verstoringsdiepte dieper wordt dan 1,0 m onder maaiveld dan dient er rekening mee gehouden te worden dat bonnering noodzakelijk is. De archeologisch aannemer dient voor deze bronnering zorg te dragen.
- Selectie van eventueel genomen monsters voor specialistisch onderzoek en selectie van kwetsbare materialen voor conservering vinden plaats na evaluatie door de uitvoerder in een evaluatie door de uitvoerder in een evaluatierapport van de opgravingsresultaten.

HOOFDSTUK 7 UITWERKING EN CONSERVERING

7.1 Structuren, grondsporen, vondstspreidingen

De veldtekening dient te worden gedigitaliseerd in een gangbaar GIS-programma. Alle data die is verzameld dient te worden vastgelegd in een database die gekoppeld kan worden aan de GIS gegevens. Alle relevante vondsten, sporen en structuren worden geanalyseerd in het licht van de onderzoeksvragen. Deze data wordt vastgelegd in zowel de database als de uiteindelijke rapportage. Alle aangetroffen structuren worden apart beschreven in de uiteindelijke rapportage. Indien mogelijk worden de sporen zoveel mogelijk toegeschreven aan structuren en/of categorieën en gedateerd.

7.2 Analyse aardwetenschappelijke gegevens

De basis analyse van de fysisch-geografische informatie gebeurt zo veel mogelijk in het veld. Het gehele profiel wordt gedigitaliseerd en afgebeeld in de eindrapportage. De fysisch geograaf dient met de informatie uit het profiel de onderzoeksvragen met betrekking tot het landschap en de ligging van eventuele vindplaatsen hierbinnen te beantwoorden.

7.3 Anorganische artefacten

In het rapport dienen de artefacten per context tot op materiaalsoort te worden beschreven, voor zover die bijdragen aan de beantwoording van de onderzoeksvragen; daarbij wordt vooral aandacht besteed aan de datering van de vondsten en vondstcomplexen met betrekking tot de datering en fasering van sporen en structuren alsmede aan de gesloten vondstcomplexen. Van de gesloten vondstcomplexen wordt een beschrijving gegeven van de inhoud en de interpretatie ervan op hoofdlijnen.

Kwetsbare vondsten dienen zodanig te worden geconserveerd dat de toestand stabiel blijft. De projectleider doet een onderbouwd voorstel met betrekking tot het conserveren/ stabiliseren van de kwetsbare vondsten. Het bevoegd gezag en het depot bepalen uiteindelijk welke vondsten geconserveerd dienen te worden.

Potprofielen worden zoveel mogelijk gereconstrueerd en getekend afgebeeld in de rapportage.

7.4 Organische artefacten

In het rapport dienen die artefacten per context tot op materiaalsoort te worden beschreven, voor zover die bijdragen aan de beantwoording van de onderzoeksvragen; daarbij wordt vooral aandacht besteed aan de datering van de vondsten en vondstcomplexen met betrekking tot de datering en fasering van sporen en structuren alsmede aan de gesloten vondstcomplexen. Van de gesloten vondstcomplexen wordt een beschrijving gegeven van de inhoud en de interpretatie ervan op hoofdlijnen.

Kwetsbare vondsten dienen zodanig te worden geconserveerd dat de toestand stabiel blijft. De projectleider doet een onderbouwd voorstel met betrekking tot het conserveren/ stabiliseren van de kwetsbare vondsten. Het bevoegd gezag en het depot bepalen uiteindelijk welke vondsten geconserveerd dienen te worden.

7.5 Archeozoölogische en -botanische resten

Zoölogische vondsten worden op hoofdlijnen bekeken. In overleg met het bevoegd gezag wordt bepaald of verdere studie erna noodzakelijk is.

Voor de botanische en pollenmonsters wordt een onderbouwd voorstel voor de waardering/analyse aan het bevoegd gezag aangeleverd. Het bevoegd gezag bepaald welke monsters nader bestudeerd moeten worden.

Ook voor het dateren van monsters (C14, dendro, OSL) wordt een onderbouwd voorstel gedaan aan het bevoegd gezag. Deze neemt hierop een besluit over de te dateren monsters.

7.6 Beeldrapportage

In de rapportage wordt een alle sporenkaart per vlak opgenomen omgeven door een RD-coördinaten kader. Tevens worden de sporen per periode en per type (kuil, waterput, etc.) afgebeeld.

In de rapportage wordt het gehele profiel gedigitaliseerd afgebeeld met een NAP maatbalk erbij, waarbij de lagen per soort worden gekleurd. Tevens dient in het profiel te worden aangegeven waar de archeologische vlakken zich bevonden.

Alle beschreven structuren worden apart afgebeeld schaal 1:100 of 1:200.

7.7 Selectie materiaal

De projectleider stuurt een onderbouwd voorstel voor de selectie van het vondstmateriaal op aan het depot. Het depot besluit welke vondsten gedeselecteerd mogen worden.

7.8 Conservering materiaal

Kwetsbaar vondstmateriaal dient zodanig te worden verpakt dat de toestand stabiel blijft. Een voorstel voor de keuze van de te conserveren vondsten wordt door de projectleider voorgelegd aan het bevoegd gezag en het depot. Zij bepalen wat minimaal geconserveerd dient te worden.

Van alle geconserveerde objecten wordt een restauratieverslag bij de documentatie aangeleverd aan het depot.

HOOFDSTUK 8 DEPONERING

8.1 Eisen betreffende depot

Er is conform de KNA 3.2 (wijzigingsblad nr 1) sprake van een aantal overleg- en goedkeuringsmomenten met en door de depothouder, deze worden hieronder beschreven (voor maximale reactietijd vanuit het depot zie KNA 3.2, wijzigingsblad no. 1).

Voor aanvang van het onderzoek stuurt de uitvoerder het goedgekeurde PvE per email en ter kennisgeving naar de depothouder (/eigenaar) gestuurd.

Tijdens het veldwerk: (overlegmoment 2 conform wijzigingsblad no. 1 KNA 3.2):

Wanneer de in het veld aangetroffen vondsten (hoeveelheden, soorten materialen, soorten objecten en/of dateringen en conservering) significant afwijken van het PvE, is overleg nodig tussen bevoegde overheid, opdrachtgever en depothouder (/eigenaar) op aangeven van de uitvoerder. Er vindt een overleg plaats tussen de depothouder, de opdrachtgever en de bevoegde overheid. De depothouder maakt zijn wensen t.a.v. selectie-deselectie van het onvoorziene materiaal kenbaar aan de bevoegde overheid en opdrachtgever. Zo nodig komt ook de omgang met daarmee gemoeide eventuele extra kosten aan bod.

De uitvoerder van het onderzoek wordt over de uitkomsten van het overleg geïnformeerd door de bevoegde overheid.

Na het veldwerk (overlegmoment 3, selectierapport conform wijzigingsblad no. 1 KNA 3.2):

De (de)selectie- en conserveringsrapporten (KNA 3.2. OS 13/OS 16) die tijdens de evaluatiefase opgesteld worden (hetzij als onderdeel van het evaluatierapport, hetzij als losse rapporten) altijd aan de depothouder (/eigenaar) ter goedkeuring voorgelegd.

Na goedkeuring van het rapport door het bevoegd gezag en de opdrachtgever zullen het vondstmateriaal en de relevante documentatie door de uitvoerder worden overgedragen aan het provinciaal depot te Wormer. De overdracht en deponering dienen uitgevoerd te worden conform de richtlijnen van de vingerende KNA en de deponeereisen van het depot.

De eisen van het depot kunnen veranderen. De uitvoerder dient dit voor aanvang van het onderzoek te checken bij het depot. Zie voor de huidige eisen van het depot bijlage 1 van dit PvE.

8.2 Te leveren producten

- Een evaluatierapport
- Een standaardrapport over het onderzoek conform de vingerende KNA en onderstaande eisen.
- De onderzoeksdocumentatie (digitaal en analoog) aan het Provinciaal Depot voor Bodemvondsten te Wormer.
- De digitale onderzoeksdocumentatie aan het E-depot.
- De vondsten van het onderzoek dienen conform KNA en geldende eisen van het Provinciaal Depot voor Bodemvondsten te Wormer (zie o.a. paragraaf 8.1 en bijlage 1).

In het evaluatierapport dienen de volgende zaken aan bod te komen:

- Recapitulatie vraag- en doelstelling
- Beargumenteren (on) mogelijkheid beantwoorden onderzoeksvragen PvE.
- Waardering materiaal, structuren en sporen.
- Advies van de Senior KNA-archeoloog en betrokken specialisten voor uitwerking op basis van vraagstelling.
- Aantallen te tekenen/ fotograferen vondsten.
- Begroting
- (Bijstelling) opgave te deponeren vondsten, monsters en documentatie.
- De voor de desbetreffende materiaalcategorie relevante vraagstelling uit het PvE.

- Toestand/ conservering (kwaliteit) van de monsters/ vondsten en sporen. Plus een voorstel voor eventuele deselectie en/of conservering van vondsten en monsters.
- Kwantiteit van de beoordeelde monsters en vondsten
- Indicatie of het mogelijk is om de vraagstelling uit het PvE te beantwoorden

In het standaardrapport dienen de resultaten van het vooronderzoek te worden gepresenteerd, geanalyseerd in het licht van de onderzoeksvragen en geïntegreerd in de bestaande kennis van het gebied, waardoor het mogelijk is de aanwezige archeologische grondsporen en materialen te waarderen. Het rapport zal worden afgesloten met een advies ten aanzien van de archeologische monumentenzorg. Het dient ten minste te voldoen aan de KNA. Het rapport wordt geschreven volgens de Publicatiewijzer voor de Archeologie.⁸

De opbouw en samenstelling van het rapport is:

- Hoofdstuk met de omschrijving van het onderzoeksgebied (ruimtelijke planvorming, inclusief de diepte van de verstoring en planfasen);
- Hoofdstuk met de vraagstelling en de doelstelling van het archeologisch onderzoek;
- Hoofdstuk (verantwoording) methode en technieken;
- Hoofdstuk geologie en landschap met de beschrijving en interpretatie van de profielen;
- Hoofdstuk met beschrijving van structuren en sporen, met detailafbeeldingen van relevante sporen en coupes,
- Hoofdstuk met de beschrijving en analyse van alle materiaalcategorieën en botanische resten, met afbeeldingen van bijzondere voorwerpen, de determinatie van de botfragmenten en de waardering van macroresten en pollen en de interpretatie over de aanwezigheid van een of meer sites en de ruimtelijke verbreiding daarvan. De onderzoeksvragen dienen in dit of het volgende hoofdstuk te worden beantwoord;
- Een hoofdstuk met conclusies ten aanzien van de waardering van de archeologische sporen en materialen en het advies met betrekking op de archeologische monumentenzorg, inclusief een ingevulde scoretabel (zie bijlage 1). Tevens dienen aanvullende vraagstellingen voor toekomstig onderzoek in de (archeo)regio te worden geformuleerd;
- Bijlagen op een CD-rom bestaande uit de database van de velddocumentatie, de databases van de materiaalspecialisten, de veldtekeningen in GIS formaat en scans van de coupetekeningen. Ook dient meta-informatie van alle bestanden en tekeningen te worden aangeleverd. De informatie is conform de bouwstenen vermeld in de KNA;
- Lijst gebruikte afkortingen;
- Verklarende woordenlijst;
- Lijst van figuren en tabellen;
- Literatuurlijst.

Direct na afloop van het veldwerk vangt de analyse en rapportage aan. Een conceptversie van het eindrapport zal ter beoordeling aan het bevoegd gezag worden gegeven. Na de beoordeling zal de definitieve versie worden opgesteld. Het rapport kan worden opgemaakt in de huisstijl van de uitvoerder in een totale oplage van 10 exemplaren. Vijf exemplaren van het rapport worden verstuurd aan de opdrachtgever en twee aan het bevoegd gezag (Gemeente Castricum), één aan het Bureau voor Archeologie en Monumentenzorg van de Provincie Noord-Holland, één aan het Archeologisch Depot van de Provincie Noord-Holland te Wormer en één aan de Koninklijke Bibliotheek. Daarnaast wordt een digitale versie van het rapport gestuurd aan de Werkgroep Oer-IJ (voor contact zie www.oer-ij.nl).

⁸ Diepeveen-Jansen/Kaarsemaker 2004.

HOOFDSTUK 9 RANDVOORWAARDEN EN AANVULLENDE EISEN

9.1 Personele randvoorwaarden

Het onderzoek wordt verricht door een archeologisch bedrijf met een geldige opgravingsvergunning. Het onderzoek wordt uitgevoerd door een adequaat veldteam, dat in ieder geval bestaat uit een senior archeoloog/projectleider, een veldarcheoloog en een veldtechnicus. De senior archeoloog heeft ruime ervaring met onderzoek in de regio. In het veld wordt een ervaren fysisch-geograaf betrokken bij de interpretatie van de bodemprofielen. Zowel voor het veldwerk alsook voor de analyse en rapportage zal bij relevante vraagstellingen een periode- of materiaalspecialist worden betrokken.

9.2 Overlegmomenten

Minimaal dient voor de start en op de laatste dag van het veldwerk overlegd te worden met het bevoegd gezag. Bij bijzondere vondsten die meerwerk met zich meebrengen wordt een extra overlegmoment ingelast.

9.3 Kwaliteitsbewaking, toezicht, overleg en evaluatie

- Voorafgaand aan het veldwerk worden werkafspraken gemaakt met het bevoegd gezag en de opdrachtgever die worden vastgelegd in het Plan van Aanpak;
- Tijdens het veldwerk worden de vorderingen (zowel inhoudelijk als wat betreft de werkzaamheden, resultaten en beperkingen) minimaal één maal per week overlegd met het bevoegd gezag;
- Als de wijzigingen consequenties hebben voor de geraamde onderzoekskosten (meerwerk), dan wordt ook de opdrachtgever bij het overleg betrokken;
- Aan het eind van het veldwerk wordt een onderbouwd voorstel met betrekking tot de te onderzoeken monsters voorgelegd aan het bevoegd gezag. Deze voorstellen dienen opgenomen te worden in het evaluatierapport;
- Indien vondsten worden gedaan waarvan de omvang, aard of complexiteit niet is voorzien, neemt het bevoegd gezag een besluit over het vervolg van het archeologisch onderzoek. Dit is bijvoorbeeld het geval, als er sprake is van een vondst van nationale waarde (zoals in Uitgeest tijdens de ontdekking van een prehistorische kano). Het PvE zal dan moeten worden aangepast aan de nieuwe informatie. Bij ingrijpende wijzigingen is de toestemming van het bevoegd gezag noodzakelijk.

9.4 Overige randvoorwaarden en aanvullende eisen

De opdrachtgever dient de volgende zaken te leveren aan de uitvoerder:

- Een digitale topografische kaart, waarin de onderzoekslocatie kan worden geprojecteerd;
- De milieutechnische gegevens van TAUW⁹, zoals informatie met betrekking tot de mate van bodemverontreiniging;
- Gegevens over de situering en de diepte van de geplande verstoringen. De verstoring dient in het RD-stelsel te zijn ingemeten, opdat de locaties herleidbaar zijn i.v.m. de profielopname;
- Eventueel benodigde vergunningen ten aanzien van de betreding van het terrein, parkeren, etc.;
- Een lozingsvergunning voor de bronnering, evenals de melding bij provincie en Hoogheemraadschap;
- De werkgroep Oer-IJ wordt voor aanvang op de hoogte gebracht van het onderzoek (www.oer-ij.nl).

De uitvoerder dient zorg te dragen voor:

- De benodigde aan- en afmeldingen in ARCHIS;
- Een KLIC-melding;
- De precieze ligging en hoogte van een vast NAP-punt op het terrein en meetpunten op het terrein die zijn ingemeten in het RD-net;
- Plaatsing van een keet, toilet en opslagcontainer op het terrein;

⁹ Geschiere 2008.

- Het opstellen van een Plan van Aanpak, deze wordt uiterlijk twee weken voor aanvang veldwerk aangeleverd aan het bevoegd gezag en de opdrachtgever.

HOOFDSTUK 10 WIJZIGINGEN TEN OPZICHTE VAN HET VASTGESTELDE PVE

10.1 Wijzigingen tijdens het veldwerk

Indien er tijdens het veldwerk wijzigingen in de uitvoering optreden dient direct contact te worden gelegd met het bevoegd gezag en de opdrachtgever. Alleen na goedkeuring van beide mogen deze wijzigingen worden doorgevoerd.

10.2 Belangrijke wijzigingen

Indien er tijdens het veldwerk wijzigingen in de uitvoering optreden dient direct contact te worden gelegd met het bevoegd gezag en de opdrachtgever. Alleen na goedkeuring van beide mogen deze wijzigingen worden doorgevoerd.

10.3 Procedure van wijziging na de evaluatiefase van het veldwerk

Indien er na het veldwerk bij de uitwerking afgeweken wenst te worden van de eisen van het PVE moet dit worden overlegd met het bevoegd gezag. Wijzigingen mogen alleen na goedkeuring van het bevoegd gezag plaatsvinden. Indien de wijzigingen leiden tot meerwerk dient dit tevens met de opdrachtgever te worden overlegd.

10.4 Procedure van wijziging tijdens uitwerking en conservering

Indien er na het veldwerk bij de uitwerking afgeweken wenst te worden van de eisen van het PVE moet dit worden overlegd met het bevoegd gezag. Wijzigingen mogen alleen na goedkeuring van het bevoegd gezag plaatsvinden. Indien de wijzigingen leiden tot meerwerk dient dit tevens met de opdrachtgever te worden overlegd.

LITERATUUR EN BIJLAGEN

Literatuur

Alkemade, M./ R.M. van Heeringen/ K. Klerks, 2011: *Archeologiebeleid gemeente Castricum*. Vestigingsrapport 634, Amersfoort.

Diepeveen-Jansen, M./ J. Kaarsemaker, 2004: *Publicatiewijzer voor de Archeologie*. Themata 1. AAC, Amsterdam.

Geschiere, M., 2008: *Verkennd bodemonderzoek Kultuurhuis Castricum*. Tauw Amsterdam.

Grote Historische Provincie Atlas 1849-1859, 1992 Groningen.

Grote Provincie Atlas Noord-Holland. 1996 Topografische dienst, Wolters-Noordhoff.

Kok, M.S.M.K., 2008: *The homecoming of religious practice: an analysis of offering sites in the wet low-lying parts of the landscape in the Oer-IJ area (2500 BC- AD 450)*, proefschrift, Universiteit van Amsterdam, Amsterdam.

Nyst, C.L. 2008: *Programma van Eisen voor archeologisch onderzoek in het plangebied Kultuurhuis te Castricum, gemeente Castricum (Noord-Holland)*, AACnotitie 62, Amsterdam.

ARCHIS

<http://www.archis.nl/archisii/html/index.html>

KNA protocollen

http://www.sikb.nl/richtlijnen_detail.asp?id=10182

Figuren

Fig. 1 Ligging van het plangebied Kultuurhuis Castricum. De zwarte ster markeert de ligging van het plangebied.

Fig. 2 De ligging van het plangebied (in rood) met de geplande proefsleuf (in groen).

Fig. 3 De ingrepen in het plangebied. In het groen het te slopen gebouw waarvan de ondergrondse sloop mogelijk begeleid moet worden.

Bijlages

Bijlage 1

Procesbeschrijving deponering van archeologisch vondstmateriaal van het depot Noord-Holland.

Bijlage 2

Nyst, C.L. 2008: *Programma van Eisen voor archeologisch onderzoek in het plangebied Kultuurhuis te Castricum, gemeente Castricum (Noord-Holland)*, AACnotitie 62, Amsterdam.

Figuren

Fig. 1 Ligging van het plangebied Kultuurhuis Castricum. De zwarte ster markeert de ligging van het plangebied.

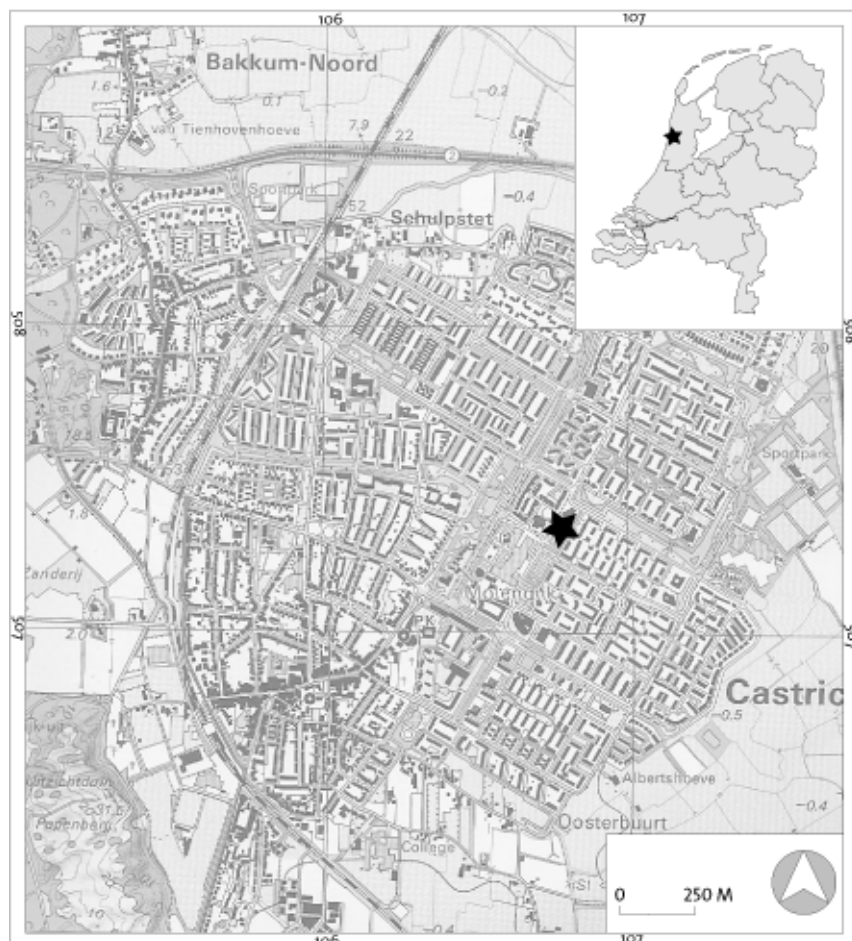

Fig. 2 De ligging van het plangebied (in rood) met de geplande proefsleuf (in groen).

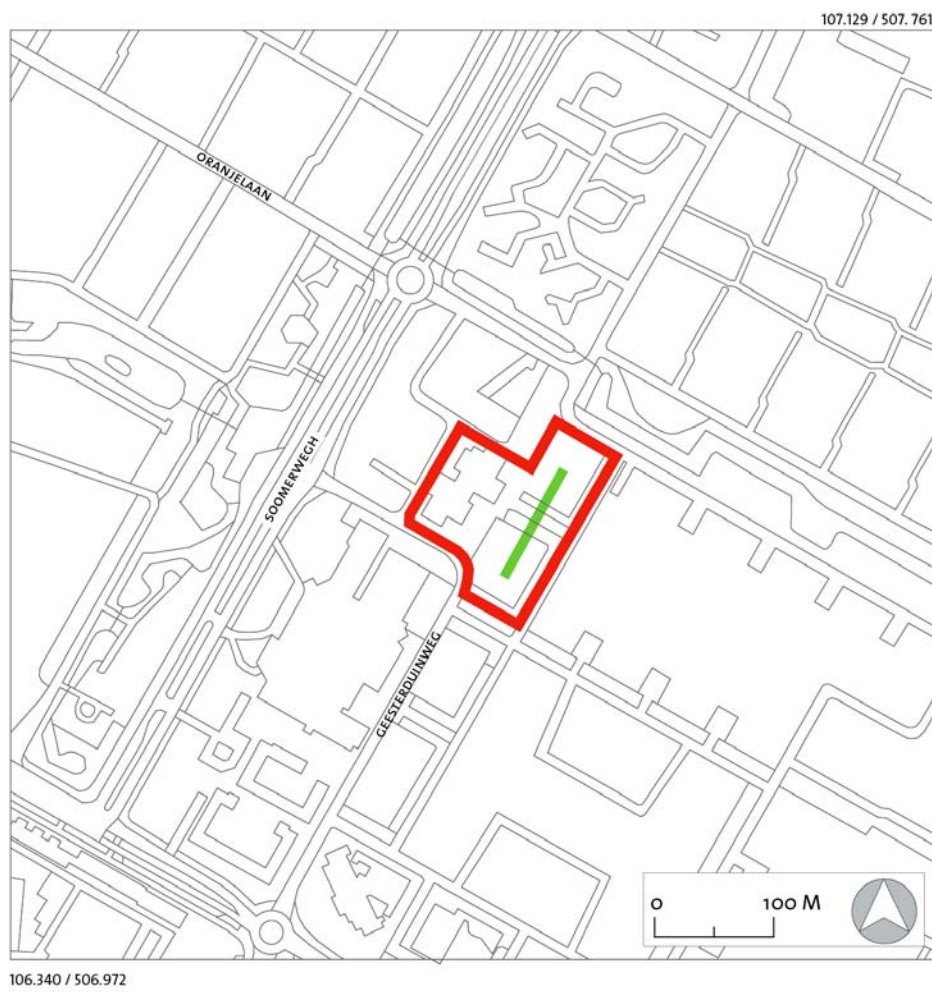
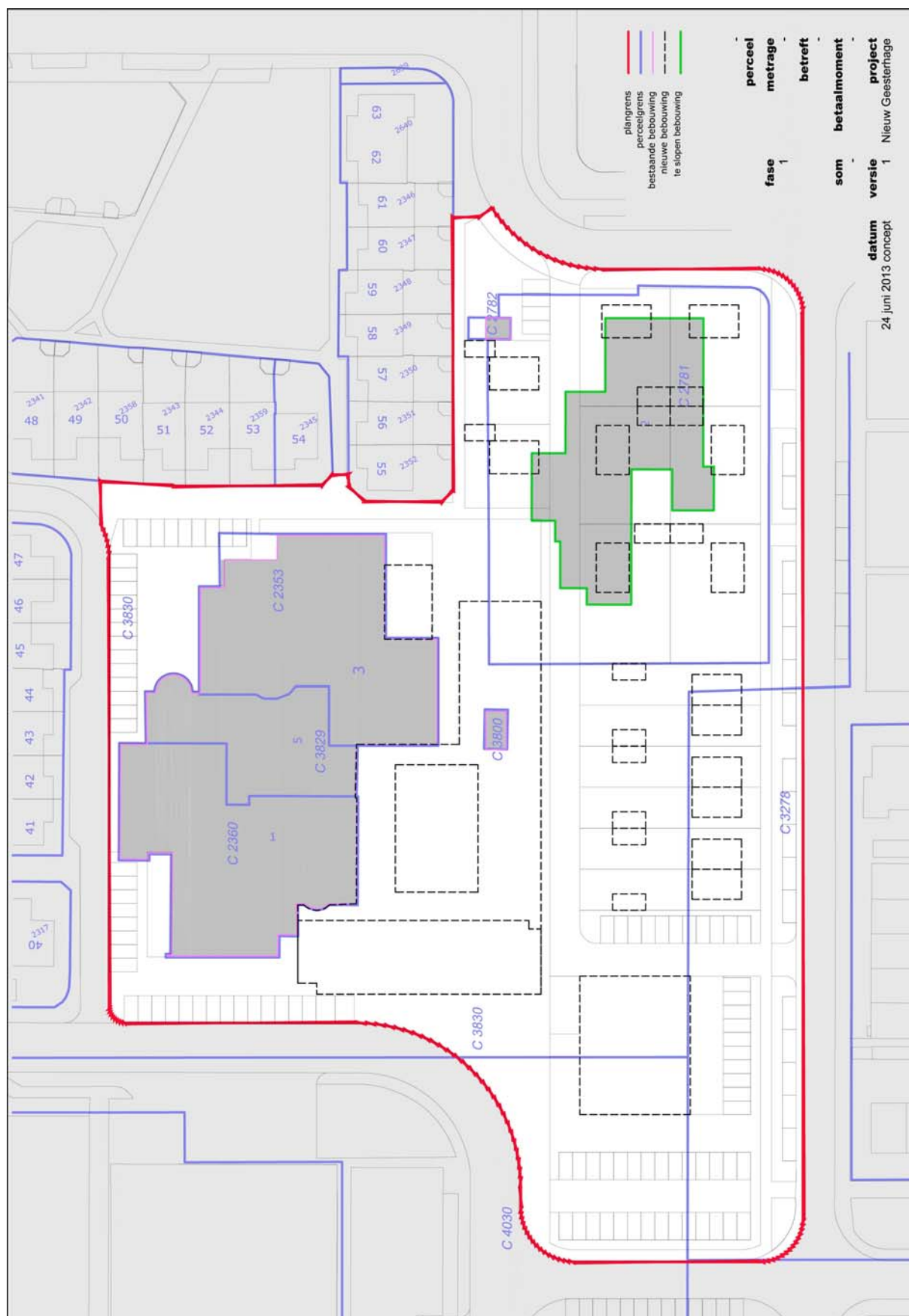

Fig. 3 De ingrepen in het plangebied. In het groen het te slopen gebouw waarvan de ondergrondse sloop mogelijk begeleid moet worden.

Bijlage 1 Procesbeschrijving deponering van archeologisch vondstmateriaal

Algemeen

Vondstcomplexen en bijbehorende documentatie uit archeologisch onderzoek, uitgevoerd in de provincie Noord-Holland worden gedeponeerd in het provinciaal depot voor bodemvondsten Noord-Holland. Vondstcomplexen en bijbehorende documentatie uit archeologisch onderzoek, uitgevoerd in de gemeenten Amsterdam, Haarlem, Alkmaar, Hoorn en Zaanstad worden bij de eigen gemeentelijke dienst gedeponeerd, tenzij schriftelijke afspraken zijn gemaakt over deponering in het provinciaal depot.

Doel

Het doel van deponeren is het duurzaam behoud van alle informatie (vondsten en documentatie) van archeologische monumenten ex situ ten behoeve van toekomstig onderzoek en ten behoeve van beleving van het cultureel erfgoed door middel van:

1. Het bewaren en beheren van archeologische objecten en documentatie op zodanige wijze dat de conditie van het materiaal zo stabiel mogelijk blijft;
2. Het waarborgen van de toegankelijkheid van de ex-situ bewaarde objecten en informatie.

Overdracht van vondsten

De overdracht van vondstcomplexen en de bijbehorende documentatie uit archeologisch onderzoek bestaat uit de volgende stappen:

1. Bij de voorbereiding van het archeologisch onderzoek wordt door de uitvoerende instantie contact opgenomen met het provinciaal depot voor bodemvondsten Noord-Holland; hierbij worden de volgende onderzoeks-identificatiegegevens beschikbaar gesteld aan het depot: naam van de gemeente, naam van de plaats en indien mogelijk de toponiem, 4 keer x en y-coördinaten waarbinnen de opgraving valt of de x en y coördinaten van het centrum van de opgraving en het ROB waarnemingsnummer (Archis nummer).
2. Voor de overdracht van vondsten en documentatie wordt nogmaals contact opgenomen met het provinciaal depot voor bodemvondsten Noord-Holland over de te verwachte datum van overdracht en het verwachte aantal aan te leveren dozen of vondsten.
3. Vooruitlopend aan de overdracht worden de dozenlijsten en vondstenlijsten alsmede de overige documentatie toegestuurd.
4. Bij de ontvangst wordt door de depotbeheerder aan de hand van de dozenlijsten en vondstenlijsten gecontroleerd of alles aanwezig is. Na controle en goedkeuring wordt door de provincie Noord-Holland een protocol van overdracht gemaakt.
5. Na overdracht zijn de vondsten inclusief de bij de opgraving of onderzoek behorende documentatie eigendom van de provincie Noord-Holland.
6. De depotbeheerder heeft de bevoegdheid tot weigeren van deponering van de vondstcomplexen en de bijbehorende documentatie, zolang deze niet aan de gestelde eisen voldoen. Als vondsten niet aan de eisen voldoen en dit niet kan worden hersteld, kunnen ze niet in het depot worden opgenomen.
7. De vondsten worden door de opgravende instantie aangeleverd op het adres van het provinciaal depot voor bodemvondsten Noord-Holland, Veerdijk 32, 1531 MS Wormer.

Alleen complete vondstcomplexen worden geaccepteerd. Indien vondsten ontbreken die wel voorkomen op de vondstenlijsten of in de overige documentatie, wordt dit schriftelijk vastgelegd in de overdrachtsovereenkomst en in een bruikleenovereenkomst van het provinciaal depot met de instelling waar deze voorwerpen op dat moment zijn ondergebracht.

Verpakkingsmateriaal

Vondsten worden aangeleverd in standaard dozen met de afmetingen 50x50x20 cm of 25x50x20 cm. De desbetreffende materiaalcategorieën dienen verpakt te worden in materiaal met daartoe geschikte eigenschappen.

Alle dozen zijn voorzien van de volgende informatie:

- Uniek doosnummer
- Naam gemeente, naam plaats en toponiem.
- Jaar van opgraving.
- Materiaalcategorie(en).
- De aanduiding breekbaar, special (indien van toepassing).
- Eventueel de aanduiding: "behandeld met ..." (schadelijk stof) en de naam van de betreffende stof.
- Aanduiding "monster" indien van toepassing.

Nb. Specials, unieke vondsten en of exposabele vondsten worden in aparte dozen verpakt en aangeleverd.

Eisen aan vondsten en documentatie

1. Vondsten worden dusdanig geconserveerd aangeleverd, dat de conditie zo stabiel mogelijk blijft.
2. De vondsten zijn gewassen, gedroogd, geconserveerd, geordend, uitgesplitst en verpakt per vondstnummer en per bewaarcategorie (minimale bewaarcondities, relatief vochtige en relatief droge bewaarcondities). *Alternatief = materiaalcategorie i.p.v. bewaarcategorie*
3. Monsters worden in principe niet aangeleverd, tenzij beargumenteerd, in overleg en met toestemming van de depotbeheerder en vastgelegd in het protocol van overdracht.
4. De aangeleverde monsters zijn verwerkt (gezeefd/gefloteerd en gedroogd), geordend, uitgesplitst en verpakt per vondstnummer en per bewaarcategorie (minimale, relatief vochtige en relatief droge bewaarcondities) tenzij (in bijzondere omstandigheden) anders wordt afgesproken met de beheerder van het depot.
5. Vondstcomplexen inclusief de bijbehorende documentatie worden geordend, omschreven en compleet aangeleverd, tenzij schriftelijk anders overeengekomen met de beheerder.
6. De vondsten en monsters zijn verpakt in genummerde dozen en minimaal voorzien van een compleet ingevuld waterbestendig vondstkaartje van zuurvrij materiaal beschreven met potlood (gradatie HB) of watervaste, lichtechte inkt (zie hieronder Vondstidentificatie)
7. De onderzoeksdocumentatie wordt minimaal in tweevoud geproduceerd: één set voor het centraal informatiesysteem en één set voor het depot, waarbij één van beide functioneert als schaduwwarchief.

Vondstidentificatie

Op de bij de vondsten ingesloten vondstenkaartje staat minimaal genoteerd:

- Naam gemeente
- Uniek vondst- of objectnummer.
- Put-, vlak en volgnummer.
- Vondstomstandigheden en spoornummer.
- Jaar en datum vondst/opgraving.
- Materiaal categorie.

Eisen aan onderzoeksdocumentatie

- Onderzoeksdocumentatie wordt genummerd en geordend aangeleverd.
 - De documentatie wordt zowel digitaal aangeleverd als op een niet-digitale maatvast informatiedrager (zuurvrij papier), in een gangbaar formaat (A4).
 - Tekeningen worden genummerd en geordend aangeleverd zowel digitaal als op een niet-digitale informatiedrager (tekenfolie) op het formaat maximaal A0 (720x1020 mm).
 - Tekeningen zijn naar tekeningcategorie gesorteerd.
- Van de onderzoeksdocumentatie worden minimaal aangeleverd:
1. Een basisrapportage waarin staat vermeld een verslag van de opgraving en de resultaten en conclusies van het onderzoek.
 2. Lijst met doosnummers inclusief de vondstnummers van materiaal in de doos en bewaarcategorie.
 3. Vondstenlijst met vondstnummer, materiaalcode, soort/type vondst, putnummer, vlaknummer, volgnummer, spoornummer en tekeningnummer.
 4. Lijst met werkputnummers,
 5. Sporenlijst met spoornummer, putnummer, vlaknummer, NAP-bepaling, eventuele relatie met andere (grond)sporen, relatieve ouderdom en bijbehorende vondstnummers.
 6. Monsterlijst met monsternummer, soort monster, putnummer, vlaknummer, volgnummer, spoornummer en tekeningnummer.
 7. Tekeningenlijst met tekeningnummer, soort tekening, werkputnummer en onderwerp.
 8. Foto- en dialijst met fotonummer, tekeningnummer, werkputnummer, vlaknummer en onderwerp.
 9. Lijst met unieke en/of archeologisch interessante vondsten, vondstnummer en doosnummer.

Nb

De digitale documentatie wordt bij elkaar op een of meerdere cd's aangeleverd; veldtekeningen dienen op een aparte cd te worden aangeleverd.